

Lönhárt Tamás (Kolozsvár, Babeş-Bolyai Tudományegyetem): *Erdélyi külön út vagy Duna-menti összefogás? Bethlen Gábor a XX. századi erdélyi politikai narratívákban*

Bethlen Gábor alakja, mint – Pierre Nora fogalomrendszerével élve – az „emlékezet helye”, nagyon sokszor és sokféle képpen megidézett vagy éppen újraalkotott alakja a legkülönbözőbb XX. századi magyar politikai narratíváknak – egyértelműen a mozgósítás, programatikus építkezés szándékával társulva. Az 1919 utáni magyar politikai élet polarizációját meghatározó „legitimista” és „szabad királyválasztó” csoportosulások saját politikai céljainak megfelelő Bethlen-képe természetesen hatott az erdélyi magyar kisebbségi elit egy közösségi önmeghatározást programatikusan építeni akaró erőfeszítéseire. Ugyanakkor, a transzilvanizmus programjának megfelelően, vagy éppen arra adható válaszként megszületett narratívák részeként, Bethlen Gábor alakja leginkább nem a történelmi dokumentumok vagy forráskritika alkalmazása jegyében rögzült, hanem ezen narratívák célrendszerébe, jövőképe, a magyarság és ennek erdélyi, kisebbségben élő része közösségi identitásának építése határozta meg legfőbb elemeit. Ennek a jelenkor történelmi perspektívát megjelenítő elemzésnek a tárgyát képezik a Makkai Sándor, Reményik Sándor, Jordáky Lajos, Szabédi László, Balogh Edgár, Demeter Lajos művei – tehát a XX. századi erdélyi magyarság elitjének képviselői tollából eredő Bethlen Gábor-képek.